

Юрій ШЕВЧЕНКО: «Частіше приходьте до театру»

У Київському муніципальному академічному театрі опери і балету для дітей та юнацтва активно пропагують національну культуру. За останні роки афішу театру поповнили музичні твори українських композиторів: «Пригоди Гекльберрі Фінна» Жанни та Левка Колодубів, «Червона Шапочка» Романа Смоляра, «Жив собі Пес...» Володимира Назарова. Новою роботою стала опера для дітей «Король Дроздобород». Автор музики і лібрето відомий український композитор Юрій Шевченко. Сьогодні Юрій Валентинович гість «СП».

– Ви пишете і для дорослого, і для найменшого глядача. Ці відрізняється якимось чином робота над цими творами?

– За великим рахунком ні. Бо і там, і там звертаюся до людини, до її серця. Але є різниця саме у мові, якою розповідаю.

Наведу приклад. Якщо ви будете відому філософську історію, скажімо «Принца Гамлета» оповідати дорослому, то знайдете одні слова, а якщо п'ятирічній дитині, то інші. Ви будете розповідати їй абсолютно щиро, але знайдете якісь інші образи, інші слова. Ви наче хочете розповісти про одне й те ж, але різними засобами. Те ж саме і з музикою.

– Будь-ласка кілька слів про історію створення опери «Король Дроздобород».

– Десять років тому я активно співпрацював з Київським академічним Молодим театром і Станіславом Мойсєєвим, який тоді був художнім керівником цього колективу. Мені запропонували написати музику для вистави для дітей. Це була драматична вистава за п'єсою чудового автора, визнаного майстра Богдана Стельмаха.

Матеріал мені дуже сподобався. Богдан Стельмах зробив чудовий переказ казки братів Грім «Король Дроздобород». Він переказав цю історію абсолютно по своєму. Це віршована п'єса, написана чудовою українською мовою. На сьогодні велика рідкість отримати такий довершений текст від сучасного автора.

2009 року вийшла прем'єра вистави «Примхливе кохання Дроздоборода», до якої я написав музику. Це драматична вистава з музичними номерами.

Вже дев'ять років постановка в репертуарі театру. Потім цю виставу ставили у Черкасах, інших містах. А нещодавно у мене в гостях був мій друг, головний режисер Кіровоградського музично-драматичного театру ім. Марка Кропивницького Євген Курман. Він зацікавився цим матеріалом і вирішив зробити постановку до новорічних свят.

Ще після першої прем'єри у мене виникла ідея перетворити цю постановку на оперу для дітей. Така нагода трапилася завдяки Київському муніципальному академічному театру опери і балету для дітей та юнацтва. Нова вистава базується на тій музиці, що я створював майже десять років тому, тому що включив деякі музичні номери. Але це абсолютно новий проект. Це опера. Вважаю, що маленького слухача обов'язково треба познайомити з таким академічним жанром як опера.

– Напевне це вже не перша Ваша робота в Театрі опери і балету для дітей та юнацтва?

– Так не перша. Вже вісім років тут з успіхом йде мій балет «Айболить та Бармалей». У цьому театрі працює багато людей, з якими я підтримую давні творчі зв'язки.

Це Анжела Масленнікова, головний хормейстер театру. Ми з нею працювали разом у багатьох проектах. Я запрошував її і чудовий хор театру на запис різних моїх творів і великої форми, і для міжнародних проектів. Зокрема, вона записала хорову частину моєї кантати-балету «Кобзар», що була мені замовлена канадською танцювальною компанією «Шумка» і з успіхом виконувалася по різних містах Канади.

Головним режисером театру працює Оксана Тараненко. З нею ми теж знайомі вже не перший рік. Але наша спільна робота, я дуже сподіваюся, ще попереду.

Чудовий диригент театру Сергій Голубничий став диригентом-постановником «Короля Дроздоборода», другий диригент Євген Воронко. А з головним диригентом Володимиром Врублевським теж сподіваюсь зробити не одну спільну роботу.

Я прийшов до театру з ідеєю нової опери, показав деякі номери. Ідея зацікавила директора театру і я став писати велику партитуру. У процесі створення опери знайомив театр з тим, що роблю. Мене цікавило, яке враження справлять ті чи інші епізоди. Таким чином спілкуючись з театром ми разом йшли до прем'єри, яка нещодавно відбулася.

– Яка роль автора у творення вистави за його твором?

– Так склалася доля, що більшість моїх творів створена для театру. Дуже багато співпрацював з драматичними театрами і надзвичайно люблю процес коли твориться вистава.

Мені дуже цікаво як від першої читки, коли ще ніхто нічого не знає і всі сидять з потухлими серцями, поступово починає розгоратися вогник творчості. Доходить до того, що твої персонажі оживають на сцені.

І тому я залюбки, коли є можливість, відвідую репетиції. І роблю це не для того аби давати якісь вказівки. Мені цікаво як твір оживає в голосах, акторській грі, оркестрі.

З іншого боку, як і в будь-якій виставі є режисер. Це молодий талановитий режисер Дмитро Тодорюк. «Король Дроздобод» наша перша спільна робота і я з радістю працював з цією людиною. Він дуже яскрава творча особистість. Ми легко знаходили з ним спільну мову, обмінювалися думками, радили один одному. У нас підібралася така команда, що я завжди з радістю йшов на репетиції.

А ще хотів би назвати художника-постановника, головного художника цього театру Людмилу Нагорну. Це знаний майстер. Історія нашого творчого знайомства теж нараховує багато років. До цього вже були спільні роботи.

– Ваше враження від перших показів вистави.

– Я дуже задоволений цією роботою. Звичайно, це треба розуміти з деякими поправками. Тому що немає такої роботи, де не потрібно б було щось підтягнути. Але я вражений з яким натхненням колектив працював над цією оперою. Всі актори, всі співаки, оркестр, вся творча група. І це дало свій результат.

Партитура не є готовою, коли лише написана у книжці з нотами, вона нікого не хвилює. А коли актори співають оперу зі сцени, коли відбувається контакт з слухачем, саме тоді народжується музика.

Я уважно слідкував за диханням зали під час перших показів і можу стверджувати, що публіка схвально сприйняла нашу спільну роботу.

Докладатиму зусиль, аби нову оперу мою нову оперу «Король Дроздобород» поставили і в інших театрах. Вважаю, що дуже цікаво, коли є різні погляди на один і той самий твір. Якщо вдасться це зробити, то буду щасливий.

– Як Ви оцінюєте стан сучасної музичної культури в Україні?

– Особисто мені особливо повезло тому, що поруч з нами творять люди, які вже стали класиками. Насамперед маю на увазі Мирослава Скорика, Євгена Станковича і Валентина Сильвестрова. Вони живуть серед нас, пишуть і ми можемо з ними спілкуватися. Це велике щастя.

Серед моїх колег дуже багато майстрів високого класу, надзвичайно талановитих людей. Але я бачу проблему в тому, що академічний жанр, в якому ми всі працюємо, не завжди вдається пов'язати з публікою. Скажімо у Києві мешкає три мільйони людей, багато з них цікавляться академічним мистецтвом. Але концертні зали нерідко напівпорожні. Це тому, що немає такої ланки, яка б робила промоцію в академічній музиці, аби активніше долучати до неї людей. Але сьогодні у мистецьке життя починає активно входити нова генерація і я сподіваюсь, що зовсім скоро вона змінить ситуацію на краще.

У нас відбуваються численні фестивалі. Маємо чудових виконавців. Серед знаних колективів – «Київська камерата» і «Київські солісти». Зокрема, «Київська камерата» виконує багато творів, написаних сучасними українськими композиторами. За час свого існування колектив здійснив титанічну роботу.

Художній керівник і головний диригент цього колективу Валерій Матюхін вже кілька десятиліть здійснює велику місію, аби музика українських композиторів звучала.

– Будь-ласка кілька слів про Ваші творчі плани.

– До мене звернулася Національна опера України з пропозицією написати оперу «Кіт у чоботях». Саме зараз знаходжусь у процесі творення цього твору. Сподіваюсь закінчити партитуру до кінця року.

У планах балетна вистава, яку робитиму разом з моїм давнім співавтором, балетмейстером Віктором Литвиновим та продюсером Тетяною Андреєвою, з якою разом працювали над балетом «За двома зайцями». Ця вистава базуватиметься на батярських піснях. Батяри – це львівська субкультура, що була поширена на початку минулого століття і залишила по собі надзвичайно екстравагантні і яскраві гумористичні пісеньки. Саме ці образи покладемо в основу нашої майбутньої роботи.

– Щоб Ви хотіли сказати на закінчення нашої розмови?

– Хочу закликати батьків разом з дітьми приходити на нашу виставу, і не тільки на нашу, і не лише до Муніципального оперного театру, а й до інших театрів. Частіше приходьте і приводьте своїх дітей до театру. Тому що театр, це одна з тих сходинок, яка зробить з вашої дитини людину з великої літери.

Спілкувався Едуард ОВЧАРЕНКО

СЛОВО ПРОСВІТИ 15-21 листопада 2018 р.